

יא. לא ראה פני חברו זמן רב, ולא היה כל קשר ביניהם. ועתה מדברים זה עם זה ע"י המלפון, נראה שלא יברך על כך ברכת שהחיינו או מחיה המתים⁴⁶, שלא תקנוה אלא על ראייה פנים אל פנים⁴⁷.

יב. בזמננו אין נוהגים לברך על ראית פני חבר. ויתכן שהטעם הוא כיון שנרכה זו נוהגת רק אם הוא באמת שמח בו, וא"כ בזמננו יש לחוש שמפני הנימוס, או מפני פחדו מאיש זה שראהו, יברך בראיתו אע"פ שאינו שמח באמת, וברכתו תהא לבטלה, ומשום כך אין מברכין, כי מי יאמר זיכיתי מחנופה וממורא בשר ודם⁴⁹. ורק באופנים יוצאים מן הכלל, יברך י⁵⁰.

דבר הלכה

זו. ואם דרים שניהם צעיר אחת, בלא"ה לא יברך, דליכא שמחה צדק, שהרי אילו ראה הי' רואהו⁴⁸.

זו. ואע"פ שכחנו הראשונים שאם נהנה ביותר יש בזה משום כל הנהנה מן העוה"ז בלא ברכה וכו', מ"מ בזמננו יפה נהגו שלא לברך, מהאי טעמא⁵¹.

יז. כגון שראה פני חברו הקרוי לו מאד, לאחר שהי' בשדה המלחמה, וכדו' (וגם באופן זה, אם לא עצרו י"ב חודש, יברך שהחיינו, ולא מחיה המתים), דשפיר מצרך, ויתן שבח ותודה לד' על שזכה לראותו בחיים⁵². ובשאר גווני, אם מרגיש רצון לברך, יזמין לעצמו פרי חדש ויברך בשעה שיראהו ויחלה הצרכה לכאן ולכאן⁵³.

זו. ואם דרים שניהם על לידת הבת, וכמ"ש בשעה"ל (סק"ג) דהמטיב היינו לה והיא איננה נהנית, דכיון שאינה מלווה על פו"ר לעולם יחא לה בזכר, שאני ברכת הטוב והמטיב שהיא על עצם הלידה, משא"כ ברכת שהחיינו היא על הראיה, וגם האם שמחה צראייתה, ואם מפני שעצובה ורצחה בזכר, הרי אמרו בסופ"ג דנדה (ל"א ע"ב) שהכל עצבין זה כולל גם את האב (ומ"מ על נדה ודאי אין לברך שהחיינו, דדברי המ"ז חידוש הם והבו דלא לוסף עלה⁴³)⁴⁴.

ויש להסתפק להמ"ז, איך הדין אם צראה ראשונה לא צירך, אם חוזר ומצרך צראה שניה, כיון שאינו מכירה כלל מראה הראשונה⁴⁵.

ארחות הלכה

וזה רשות, מקילים בזה למעשה, ואין נוהגים כ"כ לברך. עכ"ל. אולם אח"כ חזר והורה הלכה למעשה שאין לברך מן הדין, מהטעמים הנ"ל. 43. כתבי תלמידים. אמנם כשנולדה נכדתו הראשונה של רבנו (וכבר היה לו נכד) ביקש שיביאו לפניו ב' סוגי יינות, ובירך הטוב והמטיב. 44. הליכות ביתה שם. 45. אוצר הברית, שם. 46. ראה סי' רכ"ה ס"א. 47. תשו' כת"י. והרואה פני חברו לאחר שעברו י"ב חודש, אולם לא עבר עליהם יום הכיפורים, שהיתה השנה מעוברת, מברך מחיה המתים, שאע"פ שהמהרש"א (בחדושי אגדות ברכות נ"ח ע"ב) ביאר דהא דלאחר י"ב חודש מברכין מחיה המתים, הוא מפני שעברו בינתיים ר"ה ויוה"כ שאז נידון אם יחיה או לאו ח"ו, ולכן מברך עליו מחיה המתים על שניצול לחיים, מ"מ לדינא אין הדבר תלוי אלא ב"ב חודש בלבד. שם. 48. כתבי תלמידים. וראה עוד להלן סכ"ח. 49. תשו' כת"י. ועיין בס' בן איש חי שנה א' פ' עקב אות י"ד, ובגמוקי אור"ח סי' רכ"ה. 50. שם. 51. כתבי תלמידים. 52. תשו' כת"י. 53. וכן נהג רבנו בזמן שהיו